Векало ПахIала
эпасхошка
яздина кехат

Векало ПахIала эпасхошка яздина кехат Делан Iалашонах лаьцна ду: «...стигалахь а, лаьтта тIехь а мел дерг цхьаьнатухур ду, Дала леррина Къобалвинарг коьртехь а волуш» (Эпасхошка 1:10). Иштта Делан долахь мел верг Дала леррина къобалвинчу Iийсаца цхьаъ хиларна, дуьнен чуьра массо а адамийн цхьаалла хила мега. Кехат тIехь яздархочо адамашка кхойкху, Делан Iалашонан иштачу маьIне хьаьжжина, кху дуьнен тIехь леларе.

Эпасхошка яздинчу кехатан хьалхарчу декъехь (1:3–3:21) цхьааллех лаьцна долу хIара хIума иштта дуьйцуш ду: Да волчу Дала Шен халкъ муха хаьржина хилла а, Цуьнан КIант волчу, Цо леррина къобалвинчу Iийсагахула уьш шайн къинойх муха паргIатбохуш бу а, Дала дина ваIда[д] Шен Синца муха чIагIдеш ду а. Кехатан шолгIачу декъехь (4:1–6:20) яздархочо дешархошка кхайкхам бо, уьш муха лела беза дуьйцуш: цхьаьна а бехаш, Дала леррина Къобалвинчуьнца долу церан цхьаалла ма-дарра дика хила деза.

Тайп-тайпана кепаш ялайо яздархочо, Делан долахь болчеран Дала леррина Къобалвинчуьнца долу цхьаалла гайтархьама: массо а тешачийн тоба «дегIах» тера ю, шена тIехь Дала леррина Къобалвинарг «корта» санна а волуш, иза гIишлонах тера ю, цуьнан са болу тIулг Дала леррина Къобалвинарг а волуш. Иза зудчух тера ю, Дала леррина Къобалвинарг цуьнан майра а волуш. Ша леррина Къобалвинчуьнгахула Дала дина доккха дика дага а доуьйтуш, яздархочо кIорга маьIна долу дешнаш даладо. Массо а хIума Дала леррина Къобалвинчун безаман а, сагIин а, гечдаран а, дикаллин а, цIеналлин а серлонгахь гуш ду.

Дешхьалхе

1 [1] Делан лаамца Дала леррина къобалвинчу Iийсан векал волчу ПахIа-
ла яздо, Дала леррина къобалвинчу Iийсана тешаме а болуш, Эпасехь
бехачу Делан нахе.

1:1 Векалийн 18:19-21; 19:1.

[2] Вайн Да волчу Делера а, Веза Эла волчу Дала леррина къобалвинчу
Iийсагара а долу дика а, синпаргIато а хуьлда шуна.

Далла хастамаш бар

[3] Декъала хуьлда вайн Веза Эла волчу, Дала леррина къобалвинчу Iий-
сан Дела а, Да а. Цо Iийсаца декъалдина вай стигалшкахь массо а тайпана
синан декъалдаршца. [4] Дуьне а кхоллале, вай Iийсагахула къастийна дара
Цо, Шена хьалха вай цIена а, деза а хилийтархьама. Шена вай деза дела,
[5] хаьржина Дала, Ша леррина къобалвинчу Iийсагахула вайх Шен бераш
дархьама. Иштта яра Цуьнан Iалашо, иштта бара Цуьнан лаам. [6] Цунна
везаш волчу Цуьнан КIантехула Цо вайна деллачу сийлахьчу диканна вай
хастамаш бойла Цунна. [7] Iийсас Шен цIий Iанорца вай паргIат а даьхна,
вайн къиношна геч а дина. Ткъа иза Дала вайна шортта деллачу дикане
хьаьжжина ду. [8] И дика тIех дукха делла вайна Дала мел хуьлучу хьекъа-
лаллица а, кхетамца а. [9] Шен къайлаха йолу Iалашо йовзийтира вайна
Дала, ткъа и Iалашо хьалхе дуьйна билгалъяьккхина а ю, Цо леррина
Къобалвинчуьнца йоьзна а ю. [10] Ткъа Делан Iалашо иштта ю: хенаш кхо-
чуш хиллачу хенахь Цо стигалахь а, лаьтта тIехь а мел дерг цхьаьнатухур
ду, Ша леррина Къобалвинарг коьртехь а волуш.
[11] Ша леррина Къобалвинчуьнгахула Дала вай Шен долахь хилийта
хаьржира. Массо а хIума Шен лаамца а, сацамца а кхочушдеш Волчо,
Шен Iалашоне хьаьжжина, билгалдаьккхинера иза иштта. [12] Дала лерри-
на къобалвинчу Iийсага хьалха дуьйна сатуьйсуш долчу вайга Делан сий-
лалла даздайта дина дара иза.
[13] Шаьш кIелхьардовларх лаьцна болу билггал бакъболу хаза кхаъ шай-
на хезча, шу а Дала леррина Къобалвинчуьнца цхьаьнатуьйхира. Цунах
шу тешна дела, Дала шуна тIе Шен мухIар туьйхира, Ша лур ду аьлла до-
лу Шен Деза Са даларца. [14] Шен долахь берш кхоччуш паргIатбаххалц,
Делан Са Дала вайна лур долчунна закъалтана делла ду. Дала иза Шен
сийлалла вайга хастадайтархьама дина.

ПахIалан доIа

[15] И дерриге а бахьана долуш, Веза Эла волчу Iийсах шун долчу тешарх а,
Делан долахь болчу массаьрга а шун болчу безамах а лаьцна сайна хезнач-
хьана, [16] сайн доIанашкахь, шу дага а лоьцуш, саццаза шуна тIера Далла
баркаллаш боху аса. [17] Вайн Веза Эла волчу а, Ша леррина къобалвинчу а
Iийсан Дала, сийлаллин Дас, Шех дерг кIоргге хаийта шуна хьекъалаллин а,
довзийтаран а Са лойла. [18-19] Шун дегнашна тIера пардо дIадоккхийла Цо,
шу тIеккхайкхина долу сатийсар а, Шен нахана лур ду аьлла долчун хьал муха
ду а, Шех тешаш долчу вайна чохь лела барам боцу боккха ницкъ бохург

[1:7] Ковлусихошка 1:14.

хIун ду а шуна хаийтархьама. И боккха ницкъ [20] Ша леррина Къобалвин-
чунна чохь лелийтира Дала. Иза, веллачуьра ден а вина, стигалшкахь Шена
аьтту агIор охьахаийра Цо. [21] Цо Иза охьахаийна, стигаларчу массо а хьака-
мел а, куьйгалхойл а, ницкъел а, олахойл а лакхара а вина, муьлхха а кху за-
манчохь йоккхуш йолчу цIарал лакхара вина ца Iаш, массо а хин йолчу
заманашкахь йоккхур йолчу цIарал лакхара а вина. [22] Шадерг Цуьнан ко-
гашка а диллина, Иза Дала динан ерриге а тобанна веллера, массо а хIу-
манна тIехь коьртаниг хилийта. [23] Iийсах тешачийн ерриге а тоба – Дала
леррина Къобалвинчун дегI ду. И тоба Цунах кхоччуш юзуш ю. Ткъа Дала
леррина Къобалвинчо массо а хIума массанхьа а Шеца дузадо.

Iожаллина тIера дахарна тIе

2

[1] Ткъа шу хIетахь делла дара, шайн зуламаш а, къинош а бахьана до-
луш. [2] Цхьана хенахь, и къинош тIехь а долуш, кху дуьненан вочу не-
къашна тIедевлла а, хIаваан ницкъийн элана тIаьхьахIиттина а лелаш ма
дара шу. Цу эло хIинца а муьтIахь боцучу нехан дегнаш чохь болх бо.
[3] Цхьана хенахь вай массо а Iийра оцу нахана юкъахь, вешан хьайна болчу
лаамех а дуьзна. Вешан догIмийн а, ойланийн а хьарам болу лаамаш
кхочушбора вай. Кхиболу нах санна, вайн амалшка хьаьжжина, Делан
оьгIазло тIеян дезаш дерш дара вай.
[4] Амма инзаре боккха къинхетам болуш волчу Дала, боккхачу безамца
вай Шена дезарна, [5] къинош а летийна, делла хилла долу вай, Ша лерри-
на Къобалвинчуьнца цхьаьна дендина. Делан доккхачу диканца кIел-
хьардаьхна ду шу. [6] Вай Цуьнца, ден а дина, стигалшкахь охьаховшийна
Дала, Ша леррина къобалвинчу Iийсаца вай доьзна хиларехула. [7] Цо иза
дина, тIейогIун йолчу заманашна Шен диканан башха долу хьал гайтар-
хьама. Ткъа Шен доккха дика Ша леррина къобалвинчу Iийсагахула
вайга болчу безамехь гойтуш ду. [8] Iийсах тешна дела, Делан доккхачу ди-
канца кIелхьардаьхна шу. Ткъа иза шуьгара дац. Иза Делан совгIат ду.
[9] Аша дика гIуллакхаш дина хиларна делла дац иза, цундела шух цхьаммо
а дозалла ма де. [10] Вай Дала кхоьллина тайпа ду. Ша леррина къобалвин-
чу Iийсаца вай доьзна хиларна, Дала вай кхоьллина, хьалхе дуьйна Ша
вайна кечдина долу дика гIуллакхаш вайга кхочушдайтархьама.

Дала леррина къобалвинчу Iийсаца йолу цхьаалла

[11] Цундела дагахь латтаде: кхечу къаьмнех* схьадевлла долу шу цхьана
хенахь Делан нахана юкъа ца догIура. Шух «сунтбаза нах» олура «сунтби-
нарш» цIе йолчу наха, ткъа уьш сунтбар адамийн куьйгашца дина ма дара.

* [2:11] *Кхечу къаьмнех:* жуьгтий боцуш, кхин къаьмнаш.

[1:20] Забур 109:1. [1:22] Забур 8:6. [1:22, 23] Ковлусихошка 1:18. [2:1-5] Ковлусихошка 2:13.

12 Цу хенахь Дала леррина Къобалвинчуьнца доьзна дацара шу. Делан до-
лахь долчу Исраилан халкъах дIакъастийна дара шу. Делаца бинчу бертан
а, цу чу йогIучу чIагIонийн а декъахь а дацара шу. КIелхьардовларе дог-
дохийла дацара шун. Дуьнен чохь шу Iеса адамаш дара.
13 Шаьш Дала леррина къобалвинчу Iийсаца доьзна хилар бахьана до-
луш, цхьана хенахь генара хилла долу шу хIинца Цуьнан цIийца гергара
хилла. 14 Iийса вайна юкъахь Бартбийриг ву, шина халкъах цхьаъ а дина.
Боькъуш болу пен санна долу мостагIалла вайна юкъара дIадаьккхина
Цо, 15 Шен дегI сагIина дIадаларца. Цу тайпана, товрат тIехь долу тIедил-
линарш а, парзаш а кхочушдар эрна дира Цо, шина халкъах Шеца доьзна
долу цхьа керла халкъ кхолларехьама, царна юкъахь барт а беш. 16 ЖIарах
дIатохар бахьана долуш, цхьана дегIа чохь и ши халкъ Делаца тайтира
Иза, ткъа церан мостагIалла дIадаьккхира Цо. 17 Ван а веана, шуна, ге-
нарчарна а, уллорачарна а, бартах болу хаза кхаъ кхайкхийра Iийсас,
18 хIунда аьлча вайн шина а халкъан цхьаъ долчу Делан Синца Iийсагаху-
ла Дена тIекхочийла долу дела.
19 И бохург ду, шу хIинца вовшашна хийра а дац, тIедаьхкинарш а дац,
ткъа Делан нехан махкахой а ду, Делан доьзалхой а ду. 20 Векалийн а, пай-
хамарийн а бух тIехь хьалахIиттийна ду шу. Ткъа Дала леррина къобалви-
на волу Iийса Ша са болу коьрта тIулг бу. 21 Иза бахьана долуш, и ерриге а
гIишло тайна цхьаьнатухуш ю, Везачу Элана лерина долу Деза цIа цунах
хьала а хIоттош. 22 Иза бахьана долуш, шу а дIахIиттош ду, Дела Шен Си-
нехула Iаш волу меттиг хилийтархьама.

ПахIала кхечу къаьмнех болчу нахана гIуллакх дар

3 1 Цундела кхечу къаьмнех болчу нехан дуьхьа Дала леррина къобал-
винчун тутмакх волчу аса, ПахIала, доIа до. 2 Сан шеко яц, Дала Шен
доккхачу диканца шун дуьхьа суна тIедиллинчу гIуллакхах лаьцна шуна
хезна хиларх. 3 И къайле суна Делера болчу хаамца йовзийтинера, ла-
кхахь цунах лаьцна аса доцца яздина ма-хиллара. 4 Цундела, дIаяздинарг
шаьш доьшуш, шу кхета мега, Дала леррина къобалвинчух йоьзна йолчу
цу къайленах сан кхетам муха бу. 5 Хьалхалерчу адамийн тIаьхьенашна и
къайле йовзийтина яцара. Амма хIинца Дала базбинчу векалшна а, пай-
хамаршна а Делан Синца иза йовзийтира. 6 Ткъа и къайле иштта ю: хаза
кхаъ бахьана долуш, жуьгташца цхьаьна кхечу къаьмнех долчу адамашна
а кхочур ду Дала лун дерг, уьш а бу цхьаъ долчу дегIан декъехь, Ша лерри-
на къобалвинчу Iийсагахула Дала йинчу чIагIонийн декъахой а бу уьш.
7 Дала суна дина дика бахьана долуш, хазачу кхоан гIуллакхдархо хилла
сох. И Делан совгIат суна делла Цуьнан ницкъаца.

2:15 Ковлусихошка 2:14. 2:16 Ковлусихошка 1:20. 2:17 ЕшаI-ЯхIу 57:19. 3:4-6 Ковлу-
сихошка 1:26, 27.

8 Суна, Делан долахь болчарна юкъахь уггар а лахара волчунна, деллера
Делан доккха совгIат: кхечу къаьмнийн нахана Дала леррина Къобал-
винчун кIорггера довзийла доцучу хьолах лаьцна болу хаза кхаъ дIакхай-
кхор а, 9 Дала и къайле кхочуш муха йо адамашна довзийтар а. Массо а
хIума кхоьллина волчу Дала абаденера дуьйна хьулйина яра и къайле.
10 И динера, динан ерриге а тобанехула стигаларчу хьаькамашна а, куьй-
галхошна а массо а тайпанара долу Делан хьекъалалла хIинца дIадовзий-
тархьама. 11 Абаденехь дуьйна билгалдаьккхина ма-хиллара, вайн Веза
Эла волчу, Ша леррина къобалвинчу Iийсагахула иза кхочушдина Дала.
12 Iийсах тешарехула майрра а, доьналла долуш а Далла тIекхочийла ду
вайн. 13 Иштта ас Деле доьху, шун дуьхьа айса баланаш хьоьгуш хиларна,
сан дог ца эшор*. И баланаш – шун сийлалла ду.

Дала леррина къобалвинчу Iийсан безам

14 Цундела со сайн голашна тIе хIутту стигаларчу Дена хьалха. 15 Цуьн-
гара стигалшкахь а, лаьтта тIехь а болу массо а доьзалша шайн-шайн
амал схьаоьцу. 16 Ас доIа до, Шен сийлаллин хьоле а хьаьжна, Дала Шен
Синца шун чохь болу синкхетам чIагIбар доьхуш. 17 Иштта доIа до ас, шу
Цунах теша а тешаш, Дала леррина Къобалвинарг шун дегнаш чохь,
цIахь санна, вахийтар доьхуш. Ас доIа до, шун безаман орамаш хилар а,
безам тIехь шу чIагIделла хилар а доьхуш. 18 Дала базбинчаьрца массаьр-
ца а цхьаьна шу а кхетийла мел шуьйра а, беха а, лекха а, кIорга а бу Дала
леррина Къобалвинчун безам. 19 Адамийн кхетамал сов болу Дала лерри-
на Къобалвинчун безам бовзийла шуна, Делан йолчу амалх шу а кхоччуш
дузийтархьама.
20 Ткъа Цунна, вайна чохь болх беш болчу ницкъаца вай мел доьхуш
долчул а, я вайн дагахь мел долчул а дуккха а алсам далуш Волчунна,
21 Цунна хастам бу динан ерриге а тобанера а, Дала леррина къобалвинчу
Iийсаца мел волчуьнгара а массо а тIаьхьенашкахь а, абаденналц а! Амин.

ДегIан цхьаалла

4 1 Варелаш, аса, Везачу Элан тутмакхо, дехар до шуьга, шаьш тIе-
кхайкхина долчу дахаре хьаьжжина, оьзда лелалаш. 2 Вовшашна
муьтIахь хиларца а, эсалчу амалца а, доккхачу собарца а массо а хенахь
лелалаш. Даггара болчу безамца вовшашна садетталаш. 3 Делан Сино луш
йолу цхьаалла ларъян хьовсалаш, вовшашца уьйр хуьлуьйту барт а болуш.
4 Массо а тешачийн цхьа дегI а, цхьа Делан Са а ду, цхьана сатийсаме шу

* 3:13 Я иштта: *Иштта ас доьху шуьга, шун дуьхьа айса баланаш хьоьгуш хиларна шун дог ца эшор.*

4:2 Ковлусихошка 3:12, 13.

тIекхайкхина ма-хиллара. 5 Цхьа Веза Эла а, цхьа тешар а, цхьаъ долу хих
чекхдахар а ду. 6 Массеран цхьа Дела а, Да а ву. Иза массарна тIехь а ву,
массаьргахула болх беш а ву, массарна чохь волуш а ву.
7 Ткъа вайх хIоранна Дала леррина Къобалвинчунна дала лиъначу ба-
рамца Делан доккха дика делла дара. 8 Цундела Делан Йозанаша боху:

«Лакхенга хьала а ваьлла,
Ша йийсар биначарна хьалхахIоьттира Иза.
Адамашна Цо совгIаташ делира».

9 Ткъа «хьалаваьллера» бохург кхин хIун ду, цкъа хьалха лаьтта тIе охьа-
веанера* Иза бохург дацахь? 10 Охьавеанарг а, Шеца массо а хIума дузархьа-
ма, массо а стигалел Лакхаваьлларг а Цхьаъ ву. 11 Цо Ша дIахIиттийнера
цхьаберш векалш бина, шолгIанаш пайхамарш бина, вуьш хаза кхаъ кхай-
кхорхой бина, кхинаш, Iуьно жа санна, динан тоба Iалашйийраш а, динан
хьехамчаш а бина. 12 Делан долахь берш кечбан дина дара иза, цаьрга Далла
гIуллакх дайта а, Дала леррина Къобалвинчун дегI дIахIотто а. 13 Тешарехь
а, Делан КIант вовзарехь а вай массо а цхьаалла йолуш хиллалц дина дара
иза, Дала леррина Къобалвинчун кхачамечу дарже хьаьжжина, вай дуьззи-
на хиллалц. 14 Цу хенахь, бераш санна, кхин хир дац вай, хинкема санна а,
кхин хир дац вай. Жима хинкема тулгIенаша а, мохо а лелоре терра, вай а ду
харц хьехамаша атта Iехош. Оцу харц хьехамаша тайп-тайпана мекарлонаш
а йой, шайн мел долчу хIилланца вай тиладолуьйту. 15 Амма вай, билггал
бакъдерг даггара болчу безамца а дуьйцуш, массо а хIуманна тIехь динан
коьрте кхоччуш хьалакхуьур ду. И корта – Дала леррина Къобалвинарг ву.
16 Цуьнан дегI хилла лаьтташ йолу ерриге а динан тоба а Цунах хьалакхуьу.
Цуьнан олаллехь йолу массо а тайпана дегIан меженаш хьорзамашца вов-
шах а тосу, цхьаьна а латтайо. ХIора межено, шен-шен похIме хьаьжжина,
болх а беш, дерриг а дегI безамца хьала а кхиадой, дIахIоттадо.

Дала леррина Къобалвинчуьнца долу керла дахар

17 Цундела, Везачу Элан цIарах боху ас шуьга: варелаш, пайденна йоцу
ойланаш а еш, хIинца чул тIаьхьа кхечу къаьмнех болу нах санна ма Iе-
лаш. 18 Церан кхетам боданехь а бу, Делаца долчу дахарна херабевлла а бу
уьш, хIунда аьлча церан хьекъал а дац, церан дегнаш хIуъа а бен ца хеташ
а ду. 19 Дерриг эхь а дайина, шайн догIмийн боьхачу лаамашна тIаьхьа а
бевлла, шаьш лелош долу тайп-тайпана маьттаза хIуманаш ца Iебаш кхо-
чушдо цара.
20 Амма Дала леррина Къобалвинарг иштта ца вевзинера шуна. 21 Дала
леррина Къобалвинчух лаьцна шуна хезнера. Цуьнца доьзна шу хиларе

* 4:9 *Лаьтта тIе охьавеанера.* Я иштта: *лаьтта буха кхаьчнера.*

4:8 Забур 67:19. 4:16 Ковлусихошка 2:19.

терра, Iийсах лаьцна долу билггал бакъдолчуьнца догIуш ма-хиллара шу
Iамийнера. 22 Иштта, хьалхалерчу ширачу адаман лелар дита. Стаг Iехош
болчу лаамаша талхош ду и шира адам. 23 Шайн са а, хьекъал а карладак-
кхийта. 24 Билггал нийса а долуш, цIена а долуш, Делах тера кхоьллина
долу керла адам а хилий, дIахIитта.
25 Вай вовшийн меженаш йолу дела, харцдерг дIа а таттий, хIораммо а
шен уллора волчуьнга билггал бакъдерг дийца. 26 Шаьш дарделлачу хе-
нахь къинош ма летаде. Малх дIа ма бузийта, шаьш дарделлачохь а дуь-
суш. 27 Ма йита иблисана цхьа а меттиг. 28 ХIума лечкъош хиллачо кхин
ма лечкъае. Мелхо а, шен куьйгашца диканиг а деш, къахьега деза цо.
ТIаккха мискачунна кховдо хIума а хир ю цуьнан. 29 Шайн багара цхьа а
оьзда доцу дош ма далийта. Ткъа олу дош диканиг хилийта, оьшшучу хе-
нахь кхиберш иракара а хIиттош, ладугIуш болчарна тамехь а долуш.
30 Делан Дезачу Синна хала ма хетийта. Дала шуна тIе тоьхна мухIар ма ду
Иза, паргIатдахаран денна тIекхаччалц. 31 Шух доллучу массо а вонца
цхьаьна шайна тIера муьлхха а кхоьлина хилар а, дералла а, оьгIазло а,
мохь хьекхар а, вониг алар а дIадаккха. 32 Амма вовшашца дика а, къинхе-
таме а хила. Дала шуна Ша леррина Къобалвинчуьнгахула гечдаре терра,
шу а вовшашна къинтIера довла.

Делах тера лела дезар

5 1 Иштта, Далла дезна долу бераш шу хиларна, Делах тера хилалаш.
2 Даггара болчу безамца лелалаш, вай деза а делла, вайн дуьхьа Шен
са хаза хьожа йогIучу сагIина а, Далла тамехь долчу гIурбанна а дIаделла
волу Дала леррина Къобалвинарг санна.
3 Нахаца лелар а, боьха лаамаш а, бIаьрмециг хилар а – и хIуманаш,
шу Делан долахь долу дела, ур-атталла цIе йоккхуш а ма хуьлийла шуна
юкъахь. 4 Иштта маьттаза къамелаш а, эрна хабарш а, эргIада дийцар а ма
хилийта. Мелхо а, Далла баркалла алар гIоле ду шуна. 5 ХIунда аьлча хIа-
ра хаалаш: цхьа а нахаца леларг, я боьха лаамаш берг, я бIаьрмециг верг
(иза цIушна Iамал йийриг ву) Дала леррина Къобалвинчун а, Делан а
пачхьалкхехь хиндолчу абаде дахаран декъахь хир вац.
6 Эрна хабарш дуьйцучаьрга цхьаьнгге а шаьш ле ма дайталаш, хIунда
аьлча уьш бахьана долуш тIейогIу муьтIахь ца хуьлучу нахана Делан
оьгIазло.

Серлонгахь лела дезар

7 Ма хилалаш иштточу адамашца бертахь. 8 Цхьана хенахь шу бода
санна дара, ткъа хIинца шу, Везачу Элаца долу дела, серло ю. Цундела,

4:22 Ковлусихошка 3:9. 4:24 Ковлусихошка 3:10; Доладалар 1:26. 4:25 Закри-ЯхIу 8:16.
4:26 Забур 4:5 (Грекийн). 4:32 Ковлусихошка 3:13. 5:2 Арадаккхар 29:18; Забур 39:7.

серлонан бераш санна, лелалаш. 9 ХIунда аьлча дикалла а, бакъахьара ле-
лар а, билггал бакъдерг а серлоно кхиадо. 10 Везачу Элана тамехь дерг
хIун ду те бохуш, зуьйш хилалаш. 11 Стом ца лучу боданечу гIуллакхашна
юкъа ма гIерталаш, мелхо а, уьш гучудахалаш. 12 ХIунда аьлча цара къай-
лаха лелош дерш дийца а эхь долуш ду. 13 Ткъа нагахь и дерриг а серлонга
даккхахь, церан бакъйолу амалш гучуевр ю. 14 Гучудолуш долу дерриге а
серло хуьлу. Цундела аьлла ма ду:

«ХьалагIатта, вижина Iуьллург,
беллачарна юкъара денло,
тIаккха Дала леррина Къобалвинчо
хьо серлавоккхур ву».

Хьекъалца лела дезар

15 Варелаш, леррина хьовсалаш шаьш муха лела. Хьекъалалла доцурш
санна а доцуш, хьекъалалла долуш дерш санна хилалаш. 16 Мел хуьлучу
таронах пайда эца, хIара зама мекара йолу дела. 17 Цундела кхетам боцуш
ма хилалаш. Везачу Элан лаам муха бу хаа гIерталаш.
18 Сийсаза лелар долуьйту чагIар тIех дукха ма мийлалаш, амма Делан
Синах дуьззина хилалаш. 19 Назманашна а, эшаршна а, динан иллешна а
тIера эцна долчу дешнашца вовшашка дистхила. Везачу Элана лерина
назманаш а ала, эшарш а лекха, шайн дегнаш чохь Цунна хастамаш а
беш. 20 Даим а, массо а хIуманна а Да волчу Далла баркаллаш баха, вайн
Веза Эла волчу, Дала леррина Къобалвинчу Iийсан цIарах. 21 Дала лерри-
на Къобалвинарг шаьш ларарна, вовшашна муьтIахь хилалаш.

Зударий а, майранаш а

22 Зударий, шайн майранашна, Везачу Элана санна, муьтIахь хилалаш.
23 ХIунда аьлча майра зудчун корта бу, Дала леррина Къобалвинарг Шен
дегI долчу динан ерриге а тобанан корта хиларе терра. И тоба КIелхьар-
йоккхург ма ву Иза. 24 Дала леррина Къобалвинчунна динан ерриге а тоба
муьтIахь хиларе терра, иштта зударий а массо а хIуманна тIехь шайн май-
ранашна муьтIахь хила беза.
25 Майранаш, шайн зударий безалаш, динан ерриге а тоба Дала лерри-
на Къобалвинчунна езаре терра. Цуьнан дуьхьа Шен са а дIаделла Цо.
26 Цо иза дина, Делан дашехула динан ерриге а тоба, хи чохь цIан а йина,
иза язъярхьама а, 27 динан ерриге а тоба цхьа а томмагIа, я цхьа а сакхт до-
цуш, я кхин тайпана долу хIума а доцуш, амма цIена а, бехказа а йолуш,
Шена хьалха сийлаллехь дIахIотторхьама. 28 Иштта, майранаш, шайн
догIмаш ма-деззара, шайн зударий безаш хилалаш. Шен зуда езачунна

5:16 Ковлусихошка 4:5. 5:19, 20 Ковлусихошка 3:16, 17. 5:22 Ковлусихошка 3:18; 1 Кипин
3:1. 5:25 Ковлусихошка 3:19; 1 Кипин 3:7.

билггал ша-шена веза. 29 ХIунда аьлча цкъа а цхьа а хилла вац шен дегI ца
дезаш. Мелхо а, шен дегI цо кхаба а кхобу, Iалаш а до, Дала леррина Къо-
балвинчо массо а тешаш болчеран тоба санна. 30 Вай Цуьнан дегIан ме-
женаш ма ю. 31 «Цундела стаг, шен да а, нана а дитина, шен зудчух кхетар
ву. ТIаккха цу шиннах цхьа дегI хир ду», – Делан Йозанаша ма-бохху.
32 Цхьа доккха бакъдерг хьулдина ду цу дешнаш чохь. Аса боху, уьш Дала
леррина Къобалвинчуьнца а, динан ерриге а тобанца а доьзна ду. 33 Амма
и дешнаш шуьга а ду: шух хIоранна а шен зуда, ша-шена ма-веззара, езаш
хила еза, ткъа зудчо шен майра лара веза.

Бераш а, дай-наной а

6 1 Бераш, шу Везачу Элаца хиларна, шайн дай-наношна муьтIахь хи-
лалаш, хIунда аьлча иза нийса ду. 2 «Шайн да а, нана а лара» – чIагIо
тIетоьхна йолчу весетех хьалхарниг ду иза: 3 «хьайна дика дайтархьама а,
хьо лаьтта тIехь дукха вахийтархьама а».
4 Ткъа аша, дай, шайн бераш оьгIаз ма эхийта. Мелхо а, хьалакхиабе
уьш, Везачу Элан лаамехь а болуш, царна хьехамаш а беш, уьш Iама а беш.

Леш а, олахой а

5 Леш, адамаш долчу олахошна кхерамца а, ларамца а цIеначу дагца
муьтIахь хила, Дала леррина Къобалвинчунна муьтIахь шаьш ма-хилла-
ра. 6 Царна муьтIахь хила, мотт хьоьккхучу адамаша санна, моттаргIанаш а
ца еш, ткъа Дала леррина Къобалвинчун леша санна, даггара Делан лаам
кхочуш а беш. 7 Хазахетарца, Везачу Элана деш санна, гIуллакх делаш,
адамашна деш санна а доцуш. 8 Лай я маьршаниг велахь а, нагахь цо ди-
каниг дахь, цунна изза Везачу Элера юхакхочур дуйла хууш, делаш шаьш
дийриг.
9 Шу а, олахой, шайн лешца иштта лелалаш. Царна кхерамаш ма тий-
салаш. Хаалаш, царна тIехь а, шайна тIехь а цхьа Олахо вуйла стигалш-
кахь, ткъа Цо цхьанна а озабезам ца бо.

Делан герз

10 Ткъа тIаьххьара а бохург хIара ду: чIагIло Везачу Элаца а, Цуьнан
боккхачу ницкъаца а. 11 Иблисо деш долчу вонашна дуьхьалхIитта шайн
ницкъ хилийтархьама, Делан дерриге а герзаца кечлой хила. 12 ХIунда
аьлча вай адаман дилхана а, цIийна а дуьхьал беш бац тIом, амма сти-
галшкахь болчу хьаькамашна а, олалла дечарна а, кху боданечу дуьненан
куьйгалхошна а, харцжинашна а дуьхьал беш бу. 13 Цундела Делан дерриге

5:31 Доладалар 2:24. 6:1 Ковлусихошка 3:20. 6:2, 3 Арадаккхар 20:12; Карлабаьккхи-
нарг 5:16. 6:4 Ковлусихошка 3:21. 6:5-8 Ковлусихошка 3:22-25. 6:9 Ковлусихошка 4:1;
Карлабаьккхинарг 10:17; Ковлусихошка 3:25. 6:11 Хьекъалалла 5:17.

а герз схьаэца, вон тIедеанчу дийнахь дуьхьало ян шайн таро хилийтар-
хьама а, массо а хIума кхочушдича, кхидIа а латтархьама а.
14 Цундела иштта дIахIитталаш: шайн гIодаюкъ билггал бакъдолчуьн-
ца дIа а ехкий, нийсонан гIагI шайна тIе а духий, 15 машарах лаьцна болу
хаза кхаъ кхайкхо кийча хиларан мачаш шайн кога а юхий. 16 Цу массо а
хIуманна тIе тешаран турс схьаэца – цIе яьлла догуш долу иблисан пхер-
чий дIадайа таро хир ю шун. 17 КIелхьардовларан гIем а схьаэца. Делан
Синан тур а схьаэца – иза Делан дош ду. 18 Муьлххачу а хенахь Делан Си-
нан гIоьнца доIанаш делаш, массо а тайпана доIа а, дехар а деш. Иза
иштта дархьама, сема а хилалаш, цхьана а тайпана юха ца довлуш, Делан
долахь болчарна массарна а тIера кхидIа доIанаш а делаш. 19 Суна а деха-
лаш Деле, аса сайн бага мел йоьллучу хенахь хазачу кхоан къайле майрра
йовзийта дешнаш суна далар доьхуш. 20 Цу хазачу кхоан дуьхьа набахтехь
волу Iийсан векал ву со. Деле дехалаш, айса дийца ма-деззара, хаза кхаъ
соьга майрра дIакхайкхабайта алий.

Маршаллаш

21 Ткъа сох лаьцна а, сан гIуллакхех лаьцна а – шадерг а вайн хьомечу
вашас, Везачу Элана леринчу къахьегарехь тешамечу гIуллакхдархочо
ТихIака дIадуьйцур ду шуна. 22 Шу долчу, тхан гIуллакхех лаьцна шуна
дIахаийта а, шун дегнаш тедархьама а, аса леррина вохуьйтуш ву иза.
23 СинпаргIато а, тешарца болу даггара безам а хуьлийла динан ве-
жаршна Да волчу Делера а, Веза Эла волчу, Дала леррина къобалвинчу
Iийсагара а. 24 Делан дика хуьлийла хедар боцучу безамца вайн Веза Эла
волчу, Дала леррина къобалвина Iийса везачаьрца массаьрца а.

6:14 ЕшаI-ЯхIу 11:5; ЕшаI-ЯхIу 59:17. 6:15 ЕшаI-ЯхIу 52:7. 6:17 ЕшаI-ЯхIу 59:17.
6:21 Векалийн 20:4; 2 Тимапига 4:12. 6:21, 22 Ковлусихошка 4:7, 8.